

Bilten Europski poslovi u Hrvatskome saboru mjesečna je publikacija koju objavljuje Odjel za europske poslove. Bilten daje pregled europskih poslova u Saboru koji proizlaze iz članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji, a dodatno sadrži i informacije o politikama Europske unije.

Hrvatski sabor, kao nacionalni parlament države članice Europske unije, sudjeluje u procesu donošenja odluka na europskoj razini putem nadzora nad aktivnostima Vlade u institucijama Europske unije te izvršavanjem ovlasti dodijeljenih nacionalnim parlamentima Ugovorom iz Lisabona.

NADZOR NAD AKTIVNOSTIMA VLADE U INSTITUCIJAMA EUROPSKE UNIJE

Sastanci Vijeća Europske unije

Dostava stajališta Republike Hrvatske za sastanke Vijeća Europske unije radnim tijelima

U postupku praćenja rada Vlade Republike Hrvatske u institucijama Europske unije Odbor za europske poslove dostavio je u lipnju 2024. radnim tijelima Hrvatskoga sabora 10 stajališta Republike Hrvatske za sastanke Vijeća Europske unije, u različitim sastavima:

- Stajalište Republike Hrvatske za **sastanak** Vijeća za pravosuđe i unutarnja pitanja (JHA) 14. lipnja, dostavljeno je **Odboru za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost i Odboru za pravosuđe,**
- Stajalište Republike Hrvatske za **sastanak** Vijeća za okoliš (ENVI) 17. lipnja, dostavljeno je **Odboru za zaštitu okoliša i prirode,**
- Stajalište Republike Hrvatske za **sastanak** Vijeća za promet, telekomunikacije i energetiku (TTE) 18. lipnja, u sastavu ministara prometa, dostavljeno je **Odboru za pomorstvo, promet i infrastrukturu,**
- Stajalište Republike Hrvatske za **sastanak** Vijeća za opće poslove (GAC) 18. lipnja, u sastavu ministara kohezije, dostavljeno je **Odboru za europske poslove i Odboru za regionalni razvoj i fondove EU-a,**
- Stajalište Republike Hrvatske za **sastanak** Vijeća za zapošljavanje, socijalnu politiku, zdravlje i zaštitu potrošača (EPSCO) 20. lipnja, u sastavu ministara zapošljavanja i socijalne politike, dostavljeno je **Odboru za rad, mirovinski sustav i socijalno partnerstvo i Odboru za zdravlje i socijalnu politiku,**

- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za zapošljavanje, socijalnu politiku, zdravstvo i zaštitu potrošača (EPSCO) 21. lipnja, u sastavu ministara zdravstva, dostavljeno je **Odboru za zdravstvo i socijalnu politiku**,
- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za ekonomske i financijske poslove (ECOFIN) 21. lipnja, dostavljeno je **Odboru za financije i državni proračun i Odboru za gospodarstvo**,
- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za poljoprivredu i ribarstvo (AGRIFISH) 24. lipnja, dostavljeno je **Odboru za poljoprivredu**,
- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za vanjske poslove (FAC) 24. lipnja, dostavljeno je **Odboru za vanjsku politiku**,
- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za opće poslove (GAC) 25. lipnja, dostavljeno je **Odboru za europske poslove**.

IZRAVNO DOSTAVLJENI DOKUMENTI EUROPSKE UNIJE

Prema odredbi Protokola br. 1 o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji, institucije Unije izravno dostavljaju nacionalnim parlamentima sve prijedloge obvezujućih zakonodavnih i nezakonodavnih akata kao i druge neobvezujuće akte.

Ured za međunarodne i europske poslove dnevno objavljuje izravno dostavljene dokumente na mrežnoj stranici Hrvatskoga sabora u rubrici Postupanje s dokumentima EU-a, s pratećim informacijama o: oznaci akta, postupku donošenja, datumu dostave i roku za provjeru načela supsidijarnosti, stajalištu Republike Hrvatske, obrazloženom mišljenju i političkom dijalogu, području politika kojemu dokument pripada te nazivu inicijative iz programa rada Komisije.

U razdoblju od **1. do 30. lipnja 2024.** institucije Europske unije izravno su dostavile Hrvatskome saboru **ukupno 37 pravnih akata na hrvatskome jeziku**, od toga 17 prijedloga obvezujućih akata u zakonodavnom i nezakonodavnom postupku i 20 neobvezujućih pravnih akata.

Izravno dostavljeni prijedlozi akata u zakonodavnom postupku

Prijedlozi akata u zakonodavnom postupku obuhvaćaju prijedloge uredbi, direktiva i odluka koje u redovnom ili posebnom zakonodavnom postupku donose institucije Europske unije.

U postupku donošenja zakonodavnih akata koji su u podijeljenoj nadležnosti između Europske unije i država članica, nacionalni parlamenti sudjeluju provjerom poštovanja načela supsidijarnosti u roku od osam tjedana od objave akta na službenim jezicima Unije.

Radi lakšeg praćenja izravno dostavljenih prijedloga zakonodavnih akata, akti su razvrstani prema nadležnostima odbora u Europskom parlamentu.

Pregled izravno dostavljenih dokumenata Europske unije u zakonodavnom postupku u razdoblju od 1. do 30. lipnja 2024.

GRADANSKE SLOBODE, PRAVOSUĐE I UNUTARNJI POSLOVI

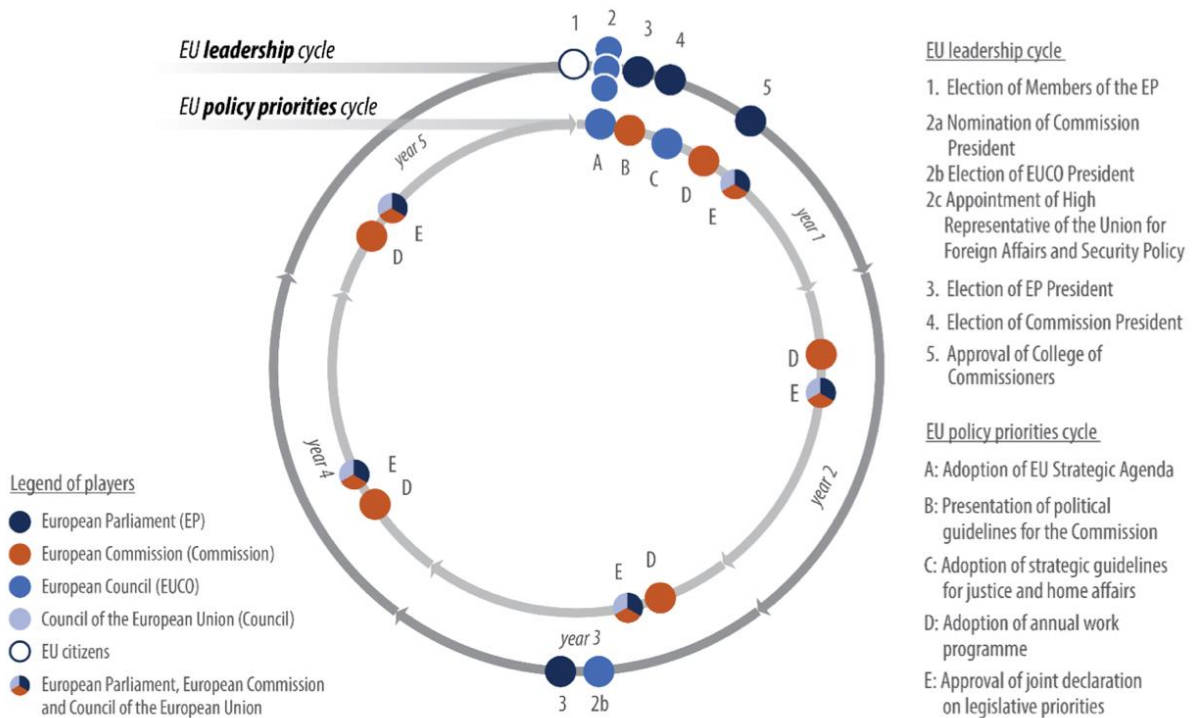
Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
COM (2024) 365	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni Uredbe (EU) 2018/1806 u pogledu Vanuatua	14. 6. 2024. 12. 9. 2024.

POLJOPRIVREDA RIBARSTVO I RURALNI RAZVOJ

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
COM (2024) 255	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o ekonomskim računima u poljoprivredi na području Unije (kodificirani tekst)	20. 6. 2024. ...

***INFORMACIJA O NOVOM INSTITUCIJSKOM CIKLUSU EUROPSKE UNIJE
(2024. – 2029.)***

Institucijski ciklus Europske unije (EU) petogodišnje je razdoblje koje odgovara mandatu Europskoga parlamenta (EP) kao zakonodavnog tijela i mandatu Europske komisije (EK).

Slika 1. Institucijski okvir EU-a (izvor [EP/EPRS](#))

Izbori za deseti saziv Europskog parlamenta.

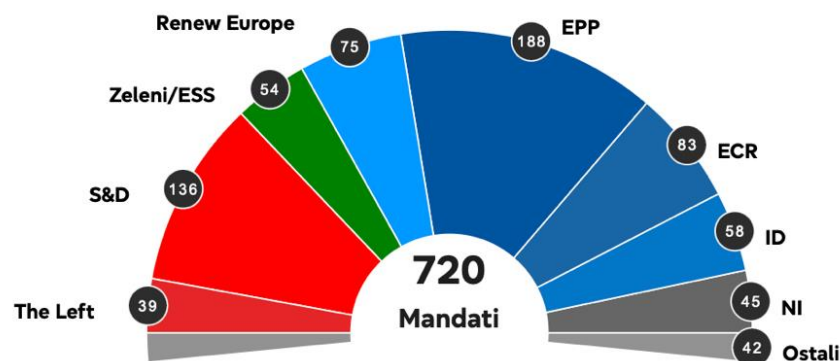
EP je predstavničko tijelo građana EU-a. Od 1979. zastupnici se u EP biraju na neposrednim izborima, na temelju općeg, slobodnog i jednakoga biračkog prava, tajnim glasovanjem na vrijeme od pet godina (Akt od 20. rujna 1976. o izboru zastupnika EP-a neposrednim općim izborima). Europski izbori ključni su za funkcioniranje EU-a i predstavljaju jedan od njezinih najvažnijih demokratskih elemenata.

Sukladno Ugovorima, maksimalni broj zastupnika u EP-u iznosi 751 (čl. 14. st. 2. Ugovora o EU-u). Zastupljenost građana je degresivno proporcionalna, s time da države članice imaju najmanje šest, a najviše 96 zastupničkih mjesta.

Izbori za 720 zastupnika u desetom sazivu EP-a održani su u 27 država članica od 6. do 9. lipnja 2024. Hrvatska u desetom sazivu EP ima 12 zastupnika. Odaziv birača na razini cijele EU bio je 51,08% (u Hrvatskoj 21,35 %).

Europski parlament 2024. – 2029.

Privremeni rezultati

Slika 2. privremeni rezultati izbora za EP (stanje na dan 27.06.2024.)

Konstituirajuća sjednica desetog saziva EP-a održat će se od 16. do 19. srpnja 2024. u Strasbourgu. Na prvoj sjednici EP bira svog predsjednika, 14 potpredsjednika i pet kvestora, koji čine Predsjedništvo EP-a. Mandat im traje dvije i pol godine, uz mogućnost produljenja. Pri raspodjeli funkcija u EP-u koristi se tzv. d'Hondtova metoda, matematička formula za izračun degresivne proporcionalnosti, te se sve funkcije ravnomjerno raspodjeljuju između klubova zastupnika na temelju ostvarenih rezultata na izborima.

Na sjednici će se, u skladu s odredbama članka 33. Poslovnika, objaviti izjave o osnivanju klubova zastupnika u desetom sazivu EP-a i brojčani sastav klubova. U EP-u zastupnici su svrstani prema političkoj opredijeljenosti, a ne nacionalnosti, te djeluju u okviru europskih političkih obitelji, odnosno klubova zastupnika. Klub zastupnika sastoji se od izabranih zastupnika iz najmanje sedam država članica, dok je za osnivanje kluba zastupnika potrebno najmanje 23 zastupnika. Zajedno s predsjednikom EP-a predsjednici klubova zastupnika čine Konferenciju predsjednika EP-a. EP će također donijeti odluke o brojčanom sastavu stalnih odbora i o imenovanju zastupnika u odbore.

Imenovanja i nominacije za najviše funkcije u Europskoj uniji.

U skladu sa svojom ulogom kako je navedeno u Ugovoru, Europsko vijeće (EV) je 27. lipnja 2024.:

- izabralo **Antónija Costu za predsjednika EV-aa za razdoblje od 1. prosinca 2024. do 31. svibnja 2027.** *Costa je ujedno imenovan predsjednikom sastanka na vrhu država europodručja za razdoblje od 1. prosinca 2024. do 31. svibnja 2027.*
- odlučilo EP-u **predložiti Ursulu von der Leyen kao kandidatkinju za predsjednicu EK,**
- izrazilo mišljenje da je **Kaja Kallas primjerena kandidatkinja za visoku predstavnicu Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,** podložno suglasnosti novoizabrane predsjednice Komisije.

U izjavi br. 6 uz Ugovor iz Lisabona navodi se da je „pri izboru osoba pozvanih da obnašaju dužnosti predsjednika Europskog vijeća, predsjednika Europske komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku potrebno pridati dužnu pažnju zemljopisnoj i demografskoj raznolikosti Unije i njezinih država članica“, a naglasak se stavlja i na rodnu ravnotežu te političku pripadnost. Nadalje, u izjavi br. 11 uz Ugovor iz Lisabona navodi se da su „EP i EV zajednički odgovorni za nesmetano odvijanje postupka koji prethodi izboru predsjednika EK. Prije odluke EV-a predstavnici EP-a i EV-a stoga vode potrebna savjetovanja u okviru koji smatraju najprimjerenijim. Ta će se savjetovanja usredotočiti na profile kandidata za predsjednika Komisije, uzimajući u obzir izbore za EP.“

U skladu s Ugovorom o EU-u (UEU) EV ima središnju ulogu u nekoliko postupaka imenovanja osoba na visoke položaje na razini EU-a, kako slijedi:

- bira predsjednika Europskog vijeća,
- predlaže kandidata za predsjednika Europske komisije,
- imenuje visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,
- službeno imenuje cjelokupni koledž povjerenika,
- imenuje Izvršni odbor Europske središnje banke (ESB) kao i predsjednika ESB-a.

Postupak izbora predsjednika Europskog vijeća: u skladu s odredbama članka 15. stavka 5. UEU-a **EV bira svojeg predsjednika kvalificiranom većinom** na razdoblje od dvije i pol godine koje se može jednom obnoviti. Predsjednik EV-a ne obnaša nacionalnu dužnost.

Postupak izbora predsjednika Europske komisije i imenovanje Komisije: u skladu s odredbama članka 17. stavka 7. UEU-a, uzimajući u obzir izbore za EP te nakon održavanja odgovarajućih savjetovanja, EV, odlučujući kvalificiranom većinom, predlaže EP-u kandidata za predsjednika Komisije. EP bira toga kandidata većinom glasova svojih članova. Ako kandidat ne dobije potrebnu većinu glasova, EV, odlučujući kvalificiranom većinom, u roku od jednog mjeseca predlaže novog kandidata kojeg EP bira prema istom postupku.

Koledž povjerenika: Vijeće, zajedničkom suglasnošću s izabranim predsjednikom EK, utvrđuje popis ostalih osoba koje predlaže za imenovanje članovima Komisije. Izbor tih osoba obavlja se na temelju prijedloga država članica.

Predsjednika EK, Visokog predstavnika (vp) Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i ostale **članove Komisije kolektivno, kao tijelo, glasovanjem potvrđuje EP.** Na temelju takve

potvrde Komisiju imenuje EV, odlučujući kvalificiranom većinom. Komisija je kolektivno, kao tijelo, odgovorna EP-u.

Postupak imenovanja visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku: u skladu s odredbama članka 18. stavka 1. UEU-a, EV, odlučujući kvalificiranom većinom uz suglasnost predsjednika EK, imenuje vp Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku. EV može okončati njegov mandat istim postupkom.

INFORMACIJA O STRATEŠKOM PROGRAMU EUROPSKE UNIJE ZA RAZDOBLJE 2024. – 2029.

Svaki pet godina EV donosi strateški program u kojemu se definiraju smjer i politički prioriteti Europske unije za sljedećih pet godina. Postupak koordinira predsjednik EV-a, a odvija se u kontekstu izbora za Europski parlament i prije imenovanja nove Europske komisije.

EV je 27. lipnja 2024. donijelo **Strateški program EU-a za razdoblje 2024.-2029.** u kojemu su istaknuta tri prioritetna područja koja su grupirana oko dva glavna aspekta – transformacija EU-a u snažnu, otpornu, prosperitetnu i demokratsku Uniju te geopolitički kontekst:

1. **Slobodna i demokratska Europa:** (i) poštivanje europskih vrijednosti u Uniji i (ii) vjernost europskim vrijednostima na globalnoj razini.

U predstojećem petogodišnjem razdoblju naglasak će biti na zaštiti i promicanju temeljnih vrijednosti EU-a, osobito vladavine prava, jačanju demokratske otpornosti i diskursa te promicanju europske kulturne raznolikosti i baštine. Kao najjači pobornik međunarodnoga pravnog poretka, EU će ulagati napore u promicanje globalnog mira, pravde i stabilnosti, kao i demokracije, univerzalnih ljudskih prava i ostvarenja ciljeva održivog razvoja na svim međunarodnim forumima, te će težiti reformiranom multilateralnom sustavu, koji će biti uključiviji i djelotvorniji.

2. **Snažna i sigurna Europa:** (i) osiguravanje usklađenog i utjecajnog vanjskog djelovanja, (ii) jačanje europske sigurnosti i obrane te zaštita europskih građana, (iii) priprema za veću i snažniju Uniju te (iv) primjena sveobuhvatnog pristupa migracijama i upravljanju granicama.

EU će nastaviti pružati potporu Ukrajini, njenom suverenitetu i ponovnoj uspostavi teritorijalne cjelovitosti unutar njezinih međunarodno priznatih granica. Nastavit će se podupirati obnova Ukrajine i postizanje pravednog mira, a EU će intenzivirati i svoj rad na promicanju sigurnosti, stabilnosti, mira i blagostanja u europskom susjedstvu i šire.

Kako bi ojačala europsku sigurnost i zaštitu europskih građana te odgovorila na nove prijetnje, EU će poboljšati interoperabilnost među europskim oružanim snagama. Žurno će se poboljšati uvjeti za ekspanziju europske obrambene industrije stvaranjem integriranijeg europskog obrambenog tržišta i promicanjem zajedničke nabave. EU će nastaviti surađivati s transatlantskim partnerima i NATO-om uz puno poštovanje načela koja su utvrđena u Ugovorima i koje je odredilo EV.

Kako bi ojačala sigurnost unutar Unije, EU će se boriti protiv kriminala na internetu i izvan njega kao i protiv organiziranog kriminala te pokušaja sijanja razdora, radikalizacije, terorizma i nasilnog ekstremizma. Aktivnosti će biti usmjerene i na sprečavanje i suzbijanje korupcije te onemogućavanje protoka nezakonite dobiti ostvarene prekograničnim kriminalnim aktivnostima. Unija će ojačati svoje kapacitete za otpornost, pripravnost te sprečavanje kriza i odgovor na njih, uključujući prirodne katastrofe i javnozdravstvene krize. Posebna pozornost posvetit će se povećanju otpornosti društva, uključujući pojačan zajednički odgovor na kibernetičko i hibridno ratovanje, inozemno upletanje i manipuliranje te prijetnje kritičnoj infrastrukturi.

Kad je riječ o pristupanju, EU će slijediti pristup utemeljen na zaslugama te će odgovarajućim instrumentima podupirati zemlje koje žele postati članice u ispunjavanju pristupnih kriterija i iskoristiti sve mogućnosti za daljnje unapređenje postupne integracije. Unija će istodobno provesti potrebne unutarnje reforme kako bi osigurala da su naše politike spremne za budućnost i da se financiraju na održiv način te da institucije EU-a nastave učinkovito funkcionirati i djelovati.

EU će nastaviti surađivati sa zemljama podrijetla i tranzita s ciljem zajedničkog suočavanja s dugoročnim izazovima nezakonitih migracija i njihovim temeljnim uzrocima. U fokusu će biti vraćanje, pronalazak zajedničkih rješenja za sigurnosnu prijetnju koju predstavlja instrumentalizacija migranata te borba protiv krijumčarskih mreža. Ujedno će se istražiti mogućnosti zakonitih migracija.

- 3. Prosperitetna i konkurentna Europa:** (i) jačanje europske konkurentnosti, (ii) ostvarenje uspješne zelene i digitalne tranzicije, (iii) promicanje okruženja pogodnog za inovacije i poslovanje te (iv) ostvarivanje zajedničkog napretka. EV je odlučno u namjeri da ojača temelje europske dugoročne konkurentnosti i poveća gospodarsko i socijalno blagostanje građana. U predstojećem petogodišnjem razdoblju fokus će biti na: (i) povećanju kupovne moći građana, otvaranju kvalitetnih radnih mjesta i jamčenju kvalitete robe i usluga u Europi; (ii) jačanju europskog suvereniteta u strateškim sektorima i pretvaranju Europe u tehnološku i industrijsku silu; (iii) uklanjanju razlika u rastu, produktivnosti i inovacijama u odnosu na međunarodne partnere i glavne konkurente. Za ostvarivanje ovih ciljeva mobilizirat će se i javna i privatna sredstva, među ostalim putem Europske investicijske banke.

Jedinstveno tržište dodatno će se produbiti u područjima energetike, financija i telekomunikacija, a uklonit će se i preostale prepreke u vezi s uslugama. Osigurat će se jednak pristup jedinstvenom tržištu poboljšanjem povezivosti, kao i uravnotežen i djelotvoran okvir za državne potpore i tržišno natjecanje. **Financijska integracija** ubrzat će se ostvarenjem unije tržišta kapitala i dovršetkom bankovne unije. EU će snažno promicati središnju ulogu Svjetske trgovinske organizacije te provoditi ambicioznu, snažnu, otvorenu i održivu **trgovinsku politiku**. **Smanjit će štetne ovisnosti, diversificirati i osigurati strateške lance opskrbe te povećati svoje kapacitete u osjetljivim sektorima i ključnim tehnologijama** budućnosti kao što su obrana, svemir, umjetna inteligencija, kvantne tehnologije, poluvodiči, 5G/6G, zdravstvo, biotehnologije, tehnologije s nultom neto stopom emisija, mobilnost, lijekovi, kemikalije i napredni materijali.

Na putu prema **klimatskoj neutralnosti do 2050.** EU će biti pragmatična i iskoristiti **potencijal zelene i digitalne tranzicije** za stvaranje tržišta, industrija i visokokvalitetnih radnih mjesta budućnosti. Osigurat će se stabilan i predvidljiv okvir i stvoriti poticajnije okruže za povećanje europskih proizvodnih kapaciteta u području tehnologija i proizvoda s nultom neto stopom emisija. Ulagat će u opsežnu prekograničnu energetska, vodna, prometna i komunikacijska infrastruktura. Ubrzat će energetska tranziciju i izgraditi istinsku energetska unija. Razvit će resursno učinkovitije gospodarstvo s izraženijom kružnom dimenzijom, pri čemu će poticati industrijski razvoj čistih tehnologija, iskoristiti sve prednosti biogospodarstva te prihvatiti čistu i pametnu mobilnost s odgovarajućom mrežnom infrastrukturom.

EU će iskoristiti **neiskorišteni potencijal podataka**, promicati njihovu interoperabilnost i poticati ulaganja u revolucionarne digitalne tehnologije u Europi, promičući njihovu primjenu u cijelom gospodarstvu, uz istodobno jamčenje privatnosti i sigurnosti.

EU će promicati konkurentan, održiv i otporan **poljoprivredni sektor** i ojačati položaj poljoprivrednika u lancu opskrbe hranom. Zalagat će se za dinamične ruralne zajednice, nastaviti štiti prirodu i preokrenuti trend degradacije ekosustava, a ojačat će i otpornost vodoopskrbe u cijeloj Uniji.

EU će **povećati inovacijski i istraživački kapacitet** Europe u području novih i razvojnih tehnologija, među ostalim za dvojnju namjenu.

Kako bi se poduzeća mogla uspješno razvijati, EU će **smanjiti birokratsko i regulatorno opterećenje** na svim razinama te pojednostavniti, ubrzati i digitalizirati administrativne postupke, uključujući izdavanje dozvola, da bi se ispunile potrebe modernog i dinamičnog investicijskog okruža prilagođenog potrošačima.

Naglasak će biti i na očuvanju **socijalne dimenzije** EU-a. Promicat će se sveobuhvatni pristup demografskim izazovima i osigurati da europski gospodarski model i sustavi socijalne skrbi podupiru uspješno društvo dugovječnosti. U tom će se kontekstu dodatno ojačati suradnja u području zdravstva na europskoj i međunarodnoj razini te poboljšati pristup lijekovima u cijeloj Uniji. Ulagat će se u vještine, osposobljavanje i obrazovanje ljudi tijekom cijelog njihova života te poticati mobilnost talenata unutar EU-a i šire. Pozivajući se na europski stup socijalnih prava, EU i države članice nastojat će ojačati socijalni dijalog, očuvati jednake mogućnosti i smanjiti nejednakosti. Povećanje sudjelovanja na tržištu rada i promicanje zapošljavanja mladih bit će ključno u narednim godinama.

EV je pozvalo EP, Vijeće i Komisiju da prioritete iz strateškog programa provedu u sljedećem institucijskom ciklusu, poštujući pritom raspodjelu ovlasti među institucijama kako je utvrđeno u Ugovorima i načela dodjeljivanja, supsidijarnosti i proporcionalnosti. Sljedeći Višegodišnji financijski okvir (VFO) Unije morat će odražavati te prioritete i osigurati da proračun EU-a bude spreman za budućnost i da se na europske izazove daju europski odgovori.

Uredništvo: Tanja Babić, Tatjana Briški, Mirna Matković, Snježana Ramljak, Mario Straka, Jelena Špiljak ©Hrvatski sabor / Kontakt: ured-mep@sabor.hr